

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η Βενετοκρατία στην Κύπρο 1489-1571 (σελ. 94-97)

Τι μελετώ σε αυτή την ενότητα:

1. Διοίκηση και Άμυνα

- Μετάβαση από τη Φραγκοκρατία στη Βενετοκρατία
- Ο ρόλος της Αικατερίνης Κορνάρο
- Η Κύπρος επαρχία της Βενετίας
- Η Κύπρος εμπορική και στρατιωτική βάση της Βενετίας
- Οχυρωματικά έργα σε Αμμόχωστο και Λευκωσία

2. Κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς

- Πολιορκία και άλωση της Λευκωσίας και της Αμμοχώστου

Η Βενετοκρατία στην Κύπρο

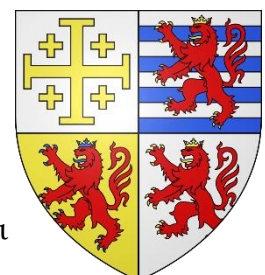
4^{ος} αι. 12^{ος} αι. 15^{ος} αι. 16^{ος} αι.

Βυζαντινή περίοδος (4^{ος} - 12^{ος} αι.) Φραγκοκρατία 1192-1489 **ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ 1489 - 1571** Τουρκοκρατία 1571-1878

1. Διοίκηση και Άμυνα του νησιού

➤ **Μετάβαση από τη Φραγκοκρατία στη Βενετοκρατία**

Οι Βενετοί διαδέχθηκαν τους Φράγκους στην Κύπρο. Το φραγκικό βασίλειο καταργήθηκε και η Κύπρος έγινε επαρχία της Βενετίας για έναν περίπου αιώνα. Κατά τα τελευταία χρόνια των Λουζινιάν στην Κύπρο (Φραγκοκρατία) η οικονομική κατάσταση του βασιλείου δεν ήταν σε καλή κατάσταση και βρισκόταν συνεχώς υπό την απειλή εξωτερικών εχθρών.

➤ Πώς γίνεται η μετάβαση από τη Φραγκοκρατία στη Βενετοκρατία - ο ρόλος της Αικατερίνης Κορνάρο

- ✓ Ο Φράγκος βασιλιάς της Κύπρου, **Ιάκωβος Β΄**, παντρεύεται τη Βενετή **Αικατερίνη Κορνάρο**.
- ✓ Ο **Ιάκωβος Β΄** πεθαίνει από δηλητήριο και ο γιος του, διάδοχος του θρόνου, **Ιάκωβος Γ΄**, πεθαίνει από πυρετό.
- ✓ Η Αικατερίνη Κορνάρο θα βασιλέψει στο νησί από το 1474 μέχρι το 1489.
- ✓ Το **1489** η βασίλισσα αναγκάστηκε να παραχωρήσει το **βασιλείο της Κύπρου στη Βενετία** με αντάλλαγμα **ισόβια σύνταξη** → **Αρχή Βενετοκρατίας στην Κύπρο**.

➤ Η Κύπρος επαρχία της Βενετίας - Διοίκηση

Νομοθετική εξουσία ασκεί: το **Συμβούλιο της Βενετίας**, το οποίο διορίζει τον **τοποτηρητή**, τους **συμβούλους** και τον **καπιτάνο της Αμμοχώστου**

Εκτελεστική εξουσία ασκούν: ο **τοποτηρητής** και **δύο σύμβουλοι** του

Στρατιωτική εξουσία ασκεί: ο **καπιτάνος της Αμμοχώστου**, που ήταν αρχηγός του στρατού σε περιπτώσεις πολέμου

Έχουν ως κύριο στόχο τους τη **διασφάλιση των συμφερόντων της Βενετίας** και την **εκμετάλλευση των πόρων της Κύπρου**

➤ Η Κύπρος εμπορική και στρατιωτική βάση της Βενετίας

Η Κύπρος ήταν σημαντική για τους Βενετούς γιατί:

- ✓ Οι Βενετοί μπορούν να ελέγχουν το εμπόριο στην Ανατολική Μεσόγειο
- ✓ Μπορούν να διακινούν και να ανεφοδιάζουν ελεύθερα τα πλοία τους
- ✓ Μπορούν να εκμεταλλεύονται τους πόρους του νησιού

Κύπρος: σπουδαιότατη εμπορική και στρατιωτική βάση για τους Βενετούς

➤ Οχυρωματικά έργα κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας

Οι Βενετοί φρόντισαν ιδιαίτερα την οχύρωση της Κύπρου (έντονος ο τουρκικός κίνδυνος – στόχος η κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς)

Οχυρωματικά έργα Βενετών

- Αχρήστευσαν τα φρούρια της οροσειράς του Πενταδακτύλου
- Έδωσαν σημασία στα οχυρωματικά έργα των πόλεων προσαρμόζοντάς τα στις νέες αμυντικές ανάγκες που προέκυψαν με τη χρησιμοποίηση του πυροβολικού
- Ενίσχυσαν το φρούριο της Κερύνειας και οχύρωσαν πολύ καλά την Αμμόχωστο και τη Λευκωσία

➤ Οχυρωματικά έργα Αμμοχώστου

Τα τείχη της Αμμοχώστου

- Ήταν ενισχυμένα με προμαχώνες και περιβάλλονταν από τάφρο γεμάτη με θαλάσσιο νερό.
- Στον πύργο του Οθέλλου είναι εντοιχισμένη μια μαρμαρίνη πλάκα με το λιοντάρι του Αγίου Μάρκου (έμβλημα των Βενετών)

➤ Οχυρωματικά έργα Λευκωσίας

Τα τείχη της Λευκωσίας

- Οι Βενετοί κατεδάφισαν τα τείχη των Λουζινιάν
- Περιορίσαν την έκταση της Λευκωσίας, για να γίνει πιο αποτελεσματική η άμυνα
- Τα νέα τείχη είχαν μικρότερη περίμετρο (απέχουν από τα γύρω υψώματα, όπου μπορούσε να τοποθετηθεί το πυροβολικό του εχθρού)
- Είσοδος από 3 πύλες: πύλη Κερύνειας, πύλη Πάφου, πύλη Αμμοχώστου
- Είχαν 11 προμαχώνες στους οποίους δόθηκαν τα ονόματα των ευγενών που χρηματοδότησαν την ανέγερσή τους
- Οι Βενετοί άνοιξαν μια τεχνητή κοίτη στον Πεδιαίο, για να διοχετεύουν τα νερά έξω από την πόλη

Ελένη Θεολόγου, φιλόλογος

2. Κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς

Το 1570 οι Οθωμανοί Τούρκοι, με επικεφαλής τον **Λαλά Μουσταφά** και τον **Πιαλή Πασά**, κάνουν επίθεση εναντίον της Κύπρου.

➤ Πολιορκία Λευκωσίας

Οι Τούρκοι πολιορκήσαν τη Λευκωσία με **100 000 στρατό**.

Διάρκεια πολιορκίας: 25 Ιουλίου έως 9 Σεπτεμβρίου 1570

Αποτέλεσμα: Άλωση της Λευκωσίας

➔ Σφαγές (20 000 περίπου θύματα)

➔ Λεηλασίες

➔ Αγόρια και κορίτσια φορτώθηκαν στο πλοίο, για να σταλούν στην Κωνσταντινούπολη και να γίνουν σκλάβοι. Η Μαρία Συγκλητική ανατινάξε το πλοίο που θα τους μετέφερε βάζοντας φωτιά στην πυριτιδαποθήκη.

Η Μαρία Συγκλητική ανατινάζει το πλοίο που θα μετέφερε αγόρια και κορίτσια στη σκλαβιά.

➤ Πολιορκία Αμμοχώστου

Διάρκεια πολιορκίας: **11 μήνες**

Αντίπαλες δυνάμεις: Οθωμανοί Τούρκοι με 250 000 στρατό εναντίον Κυπρίων με αρχηγό τους τον καπιδάνο της Αμμοχώστου, **Μαρκαντώνιο Βραγαδινό** και 7000 άνδρες.

Αποτέλεσμα: μετά από πολιορκία 11 μηνών και αφού **τελείωσαν τα τρόφιμα και τα πολεμοφόδια**, οι υπερασπιστές της Αμμοχώστου υπογράφουν **συμφωνία παράδοσης** με τους Τούρκους.

Οι όροι της συμφωνίας:

1. Να μεταφερθούν οι Βενετοί στην Κρήτη
2. Να παραμείνουν οι Έλληνες στην πόλη τους

Οι Τούρκοι δεν τήρησαν τους όρους:

- Σκότωσαν τους Βενετούς
- Λεηλάτησαν την Αμμόχωστο
- Εκδίωξαν τους Έλληνες κατοίκους (εγκαταστάθηκαν στα Βαρώσια, δηλαδή έξω από τα τείχη της πόλης της Αμμοχώστου - varosh = προάστιο)

Ελένη Θεολόγου, φιλόλογος